

מתיקת הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

**ליומא דהילולא של הרבי הקדוש
רבי משה גרינוואלד זצוק"ל אב"ד
חוסט ובעל "ערוגת הבושם"
בנו של הגאון רבי עמרם זצ"ל
נסתלק ז' אב (תר"ע)**

כשהביאו את ספר הקדוש "ערוגת
הבושם על התורה", למרן הרבי
הקדוש המהר"ד מבעלזא זי"ע,
התבטא הרבי, שאם היה מעיין
בספר זה מבלי ידיעה מקודם מיהו
מחברו, היה חושב שהמחבר הוא
אחד מתלמידי הבעל שם טוב
הקדושים זי"ע. ופעם התבטא
בזה הלשון: "כשם שהפני יהושע
צירף עצמו לראשונים, כך הערוגת
הבושם צירף עצמו לתלמידי הבעל
שם טוב".

רבינו בעל הערוגת הבושם עצמו,
כשהיה לומד בספרי תלמידי הבעל
שם טוב, היה לומד בהם בעמקות
ובעיון נפלא, כמו כשהיה לומד
ומעיין בקצות החושן. ובפרט
בפרוס הימים הנוראים, היה לומד
בהם בחשקות נפלאה ובקדושה
יתירה.

רבינו היה נוסע הרבה להסתופף
בצל צדיקי דורו, והיה מכניע עצמו
אליהם מאד באמונת חכמים גדולה.
ובעיקר היה רגיל לנסוע להיכל של
הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא
זי"ע. באחד הנסיעות לבעלזא, בדרתו
מהעגלה, נפל רבינו על הארץ ונתקעה
ידו ממקומה והיו לו יסורים גדולים.
שכננס בקדש פנימה והזכיר את
עצמו לרפואה, אמר לו הרבי: 'בטח
בא כתר ראשינו במחשבות טהורות
יותר מדאי - "זייער ערנסט", והבעל
דבר רצה למנוע אותו, ועל כן נגרמה לו
פגיעה זו'.

בשבת בבוקר בעת קריאת התורה,
נקרא רבינו לעלות ל'חמישי', והרבי
מבעלזא עלה אחריו שישי. וסיפר רבינו,
שבשעה שהרבי מבעלזא בירך ברכת
התורה, הרגיש שהכאבים סרים הימנו
לגמרי, ומאז לא הרגיש שום כאב, ונסע
לביתו בבריאות איתנה. ומאז בכל פעם
שנסע לבעלזא, בירך "ברוך שעשה לי נס
במקום הזה". לאחר כמה שנים נתקעה עוד
הפעם עצם מידו של רבינו, והרופאים ניסו
הרבה להחזירו בקשיים גדולים, נענה רבינו
ואמר: "בבעלזא החזירו לי את היד יותר בניקל..."

התרנגולים שהתחבאו היטב עד שנעלמו לגמרי מן העין

מצוות כיסוי הדם מקרבת את הגאולה השלימה

הרבי הקדוש מרן החלקת יהושע מביאלא זצוק"ל, היה מקפיד מאד
מטעם הכמוס עמו, לקיים מדי יום ביומו מצוות כיסוי הדם, וממש מסר
את נפשו לקיים מצוה זו בכל יום.

הסדר היה, שבכל ערב היה הרבי שואל את המשמש בקדוש, אם כבר
קנו את העוף ליום המחרת, והרבי בעצמו היה דואג להאכיל את העוף
ולהשקותו. ובבוקר כשהרבי היה בעיצומה של ההכנה דרבה לפני
התפילה, היה בא אליו אחד מן השוחטים המומחים
בירושלים. הרבי יצא מחדרו כשהוא כבר מעוטף
בטלית, ולאחר שנבדק הסכין כמצוותו על ידי
השוחט, נטל הרבי את הסכין מידי השוחט ובדק אותו
בראיה בעלמא, ותיכף שחטו את העוף לפניו, והרבי
פתח באמירת 'לשם ייחוד', 'יהי נועם', ובירך בשם
ומלכות 'על כיסוי דם בעפר' בהתעוררות והתלהבות
נפלאה, וכיסה את הדם בעפר, ואחר כך נכנס שוב
לחדרו, להמשיך עבודת הקדוש של הכנה דרבה לקראת
התפילה.

אחד מסחורי העופות הירושלמים, היה נוהג במשך
שנים רבות, לספק לרבי תרנגול בכל יום חמישי
בשבו. פעם אחת שרר מחסור גדול בעופות, כי ירד
שלג גדול בירושלים, וכל רחובות העיר התכסו במעטה
עבה של שלג, ולכן לא יכלו המכונות לנסוע ברחובות,
ושום כלי רכב לא היה מסוגל להביא אפילו מצרכי מזון
חינוניים ביותר לחנויות.

כשהגיע יום חמישי, נשארו לאותו סוחר רק שבע עופות בלבד. הוא
חשש מאד שהעופות יוקפאו לגמרי מרוב הקור העז שישדרו בשעות
הלילה, ולכן העביר את כולם לשחיטה בבית המטבחים הסמוך, ושכח
לגמרי להשאיר עוף אחד לרבי כמנהגו בכל יום חמישי.

תוך כדי העברת והוצאת התרנגולים מכלובם על מנת להוליכם לבית
המטבחים, נשמת פתאום תרנגול אחד ונעלם מן העין. הסוחר שידע
בבירור שהיו לו שבעה עופות ולא ששה, התחיל לחפש אחר העוף
השביעי בחיפוש אחר חיפוש, וגם בנו הצטרף לחיפושים, אמנם כל
החיפושים היו לשווא, התרנגול לא נמצא. בלית ברירה הוליד רק ששה
עופות לבית המטבחים.

למחרת ביום שישי בבוקר כאשר פתח את חנותו, וניגש לפתוח את
המקרר, קפץ פתאום התרנגול השביעי מתוך המקרר, כשלגודל הנס
הוא בריא ושלם. באותו בוקר הגיע הגבאי המחזא של הרבי החלקת
יהושע זצוק"ל אל אותו סוחר, וניסה להתעניין אצלו, היכן ניתן להשיג
עוף חי עבור הרבי לאור המחסור התמור השורר בשוק.

התחייך הסוחר והושיט לו את התרנגול, ואמר לו, הרבי ערך כאן "א
בעל שם" סקע מעשה" - מופת גדול כדרך מה שמספרים על מופתי מרן
אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זי"ע. וסיפר לו המופת הגדול,
שכשהוליד אתמול את העופות היחידים שנשארו לו לבית המטבחים,
נעלם פתאום תרנגול זה מתחת ידיו, ולא הועילו כל החיפושים אחריו,
כי הוא החביא את עצמו בתוך המקרר כדי שלא ישחטוהו, וממש בדרך
נס לא נקפא למרות ששהה כל הלילה במקרר, ובדרך הטבע לא היה
שייך שישאר בחיים בקור כזה, אך הקב"ה רצון יראיו יעשה, והזמין
לרבי את התרנגול הזה, על מנת לקיים בה את מצוותו היומית של כיסוי
הדם.

"אֵי בַּעַל
שֵׁם סִקֶּע
מַעֲשֶׂה"

שוב פעם היה סיפור דומה לזה, בסוחר עופות אחר בירושלים, שמנהגו
היה להשאיר כל יום שישי תרנגול אחד, כדי שיהיה מוכן לרבי ליום
ראשון הבא. פעם שרר מחסור חמור בעופות, ומשפחות רבות נשארו
ללא בשר עוף לשבת. הסוחר נאלץ להשיב ריקם פניהם של רבים
מלקוחותיו הקבועים.

אמנם לקוח אחד הפציר בו מאד שיעשה ככל יכלתו להשיג לו עוף
לשבת. עד שהסוחר החליט שימכור ללקוח זה את התרנגול היחיד
שהשאיר עבור הרבי ליום ראשון, וחשב לעצמו, שביום ראשון כבר
יעלה ביזו בדרך לא דרך למצוא עוף אחר עבור הרבי.

הסוחר נכנס למחסן כדי להוציא את התרנגול, אך נדהם
לראות שהתרנגול נעלם ממקומו, ולא הצליח למצוא
בשום אופן. הוא חיפש וחיטט בכל מקום אפשרי ובכל
מחבוא, ולשוא, התרנגול נעלם ואיננו. מכיון שכך השיב
ריקם גם את פני הלקוח הזה, וביקש את סליחתו.

במוצאי שבת כאשר הגיע המשמש בקדוש של הרבי כמו
בכל שבוע, לקחת את העוף עבור יום ראשון, סיפר לו
הסוחר כל אשר קרה, שהוא השאיר תרנגול אחד עבור
הרבי, אך התרנגול נעלם מן האופק, הוא כבר חיפש בכל
מקום אפשרי במחסן, ואיננו, מה אפשר לעשות.

הגבאי המסור של הרבי לא ויתר, והפציר בו לרדת שוב
אל המחסן, ולחפש שוב ושוב אחר התרנגול, ואולי הפעם
כן יצליח למצוא אותו. ירדו הסוחר והגבאי אל המחסן
לנסות שוב לחפשו, והנה כאשר אך פתח הסוחר את
הדלת, מצא את התרנגול כשהוא עומד בגלוי על ארגו,
ממש מול פני הדלת. עכשיו כבר הבין הסוחר את גודל
המופת והפלא מעל הטבע, התרנגול פשוט התחבא ביום
שישי, כדי שלא יגיע לידי הלקוח, רק לידי הרבי. רק למחרת ביום שני
הגיע משלוח חדש של עופות, ואילו תרנגול זה שהתחבא היטב, לא
היה לרבי במה לקיים ביום ראשון את מצוותו היומית של כיסוי הדם.

המשנה בדף היומי שלנו (חולין פג): **"כיסוי הדם נוהג בארץ ובחוצה
לארץ, ונוהג בחיה ובעוף, במזומן ובשאינו מזומן"**. פירוש, כיסוי
הדם נוהג בין **"במזומן"**, בחיה ועוף הגדלים בבית, ומזומנים לשחיטה
בכל עת. ובין **"בשאינו מזומן"**, בחיות ועופות שאינם מזומנים לו, אלא
הוא צריך לצוד אותן.

והנה על פי שני סיפורי הוד אלו, המשנה מתפרשת גם באופן אחר.
כדי שיוכל הצדיק לקיים מצוות כיסוי הדם, אזי אותו עוף עצמו הוא
לפעמים **"אינו מזומן"**, כשרוצים להעבירו לאדם אחר, אזי הוא
מתחבא היטב ונעלם לגמרי מן העין, ורק כאשר רוצים להעבירו
לצדיק, הוא יוצא ממחבואו ונעשה **"מזומן"**, כדי שיוכל הצדיק לקיים
בו מצוות כיסוי הדם.

היות שאנו נמצאים בתשעת הימים, מן הראוי לציין, שהרבי הקדוש
מרן האהבת ישראל מיוזנין זצוק"ל, היה נוהג לפעמים לקיים מצוות
כיסוי הדם בתשעת הימים. כי ידוע החטא הנורא שעשו ישראל
לפני החורבן, שהרגו את זכריה הנביא בתוך הבית המקדש, ועוד
הוסיפו חטא על פשע, שאפילו לא כיסו את דמו לכל הפחות
כדרך שמכסים את דם החיה והעוף, ומחמת זה הרג נבחראדן
אלפים רבים מישראל כשראה שהדם של זכריה הנביא עדיין
תוסס, כמו שמבואר במדרשים (איכה רבה ב, ה). הלקוט שמעוני
יחזקאל, שסד). ומשמע מזה שאם היו מכסים את דמו של
זכריה הנביא, זה היה ממותיק את הדינים. ומדידה טובה
מורבה, כאשר מקיימים כיסוי הדם, זה מקרב את
הגאולה השלימה, וזה גורם להמתקת הדינים.

נועם שיח עם גאב"ד אנטווערפן מרן הגאון הגדול רבי אהרן שיק שליט"א במעון קדשו באנטווערפן

~ חלק ג' - המשך מגיליון ש"כ ~

של נפש. ואמרתי לו, נסיונות זה קומפלימנט - מחמאה. וראיתי שהוא נבהל ומשתומם על זה.

אמרתי לו, שכשמוזמנים אחד לצבא, שולחים אותו קודם לרופא שיבדוק אם הוא מוכשר, ברגע שמגיע המכתב לבית ההורים נהיה 'תשעה באב', מי יודע אם ילך במלחמה אם הוא יחזור. ואחר כך הולך לרופא, והרופא קבע שהוא יכול לעבוד במטבח... האמא מאד שמחה, אבל האבא היה עצוב. ושאלו אותו למה הוא עצוב, ואמר, כי העריכו את בני שהוא יכול לקלוף תפוחי אדמה, אבל אינו מוכשר לעמוד בחזית המלחמה. אותו דבר בחור שיש לו נסיונות, אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריוותיו, וכנראה שהעריכו אותו שיש לו כוחות עצומים, שיכול לעמוד בחזית.

עד כאן ההוספה.

הרב קובלסקי: מורי ורבי אביהם של ישראל הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל אמר לי פעם כשהייתי בחור צעיר, על מה שכתוב במשנה (אבות ה, כ) 'עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן', שהרבי הקדוש המגיד ממעזריטש זצוק"ל פירש את המשנה כך, 'עז פנים', מי שיש לו עזות דקדושה, ונלחם בעוז ותעצומות עם היצר הרע והנסינות, 'לגיהנם', הוא יכול ללכת ברחוב וזה יעבור בשלום בס"ד. לעומת זה 'בושת פנים', מי שמתבייש להילחם עם היצר הרע ומאנשים שלועגים עליו, 'לגן עדן', הוא חייב להישאר לשבת בבית מדרש, כי אם יצא לרחוב, מי יודע להיכן יגיע חלילה.

הגאב"ד הגר"א שיף: אאמו"ר זצוק"ל אמר לי, ללמוד כל יום את הספרים הקדושים נועם אלימלך ומאור ושמש. וזכרתי שיש בענין זה לשון נפלא בספר הקדוש מאור ושמש (פרשת מסעי) וכך לשון קדשו:

'ויחנו בקברות התאוה', פירוש, שקברו את התאוה, שלא היו מתאווים לתאוות רעות. 'ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות', דהנה כל זמן שלבו של אדם נוטה עוד לאיזה תאוה של עולם הזה, אפילו כל דהוא "אפילו פעם אחת בשנה", צריך הוא להיות יושב אוהל, ולא יוכל עוד לצאת ולבוא בחצירות וברחובות, פן יחטיאנו היצר הרע חלילה.

אבל אם שיר כל התאוות ולבו הוא ברשותו, כי הצדיקים הוא לבם ברשותם (אסתר רבה ג, ג) יכול הוא לצאת ולבוא ברחובות ובחצרות, ואף על פי כן יראת ה' על פניו ואינו חוטא כלל. וזהו 'ויסעו מקברות התאוה', פירוש, שכבר שברו כל התאוות ובאו למדריגה גדולה ממנה שהיו יכולים לצאת ולבוא בחצרות וברחובות, וזהו 'ויחנו בחצרות'. עד כאן לשון קדשו.

~ המשך יבא בס"ד ~

הרב קובלסקי: מסופר על מרן גאב"ד ירושלים הגאון האדיר רבי יצחק טוביה ווייס זצוק"ל, ועל 'בלחט"א מרן פוסק הדור הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א, שכאשר היו בחורים, הם למדו אצל מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי משה שניידר זצוק"ל. יום אחד הראש ישיבה נכנס להיכל הישיבה, ודופק על הבימה ומכריז, "מי שרוצה להצליח בתלמודו, יראה ללמוד עם בחורים חלשים".

האיריות שבחבורה לא הסכימו. וכי יתכן כזאת, בשעה שהם לומדים כבר מהרש"א וריטב"א וכו', הם פתאום ישפילו את עצמם ללמוד פירוש המילות לבחור חלש. רק שתי בחורים קיבלו את דברי הראש ישיבה, מרן הגאב"ד זצוק"ל, ויבחלט"א פוסק הדור הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א, והתחילו ללמוד עם בחורים חלשים. ובסופו של דבר רק שני תלמידים אלו גדלו כל כך לגדולי תורה מופלגים ומפורסמים בכל העולם. לפי דברי הגמרא בתמורה (טז) שהרב שליט"א הזכיר, הדבר מובן הפלא ופלא, בזכות שהם השתמשו עם חכמתם ללמוד לאחרים, הם זכו שחכמתם המופלגת נשאר להם לנצח.

הגאב"ד הגר"א שיף: היה איש בירושלים הגאון רבי מאיר דוד הירשמן זצ"ל, הוא היה מגיד שיעור בישיבת ערלי ובישיבת תולדות אהרן, יהודי חשוב מאד. הוא זכה ללמוד בחברותא עם מרן ראש ישיבת מיר הגאון הגדול רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, הם למדו יחד שתי שעות בכל יום, וגמרו יחד כל ספר הקצות כמה פעמים. וסיפר לי הגאון רבי מאיר דוד, שמרן הגר"ח שמואלביץ אמר לו פעם, "מאיר דוד, אם אתה רוצה לגדול תלמיד חכם, תיקח בחור חלש ותלמד איתו, ואז תצליח".

ובאמת זהו הכוונה בדברי חז"ל (תענית ז. מכות י.), 'הרבה תורה למדתי מרבותי, ומחבירי יותר מרבותי, ומתלמידי יותר מכולן'. כי אכן דווקא בזכות התלמידים זוכים שהחכמה יישאר אצלו לנצח. ועל דרך זה כשרואים 'אדם גדול' צריכים לדעת, שלא מוכרח שהוא זכה לזה בזכות עצמו, רק יתכן שדייקא בזכות הרבצת התורה לרבים במסירות ונאמנות, הוא זכה לכל הגדולה הזאת, ולולי זאת לא היה יוצא ממנו כלום חלילה.

ועל דרך זה, בהשקפה ראשונה, כשרואים יהודי צדיק שהולך לו הכל טוב בחייו בבחינת 'צדיק וטוב לו', ממש מקנאים בו. ולעומת זה כשרואים צדיק שיש לו הרבה נסיונות, בבחינת 'צדיק ורע לו', פשוט מרחמים עליו. אך באמת הוא ממש להיפך, מי שיש לו הרבה נסיונות, סימן הוא שהוא בן אדם חזק, שאינו מתפעל משום דבר, וממשיך לעבוד את ה' בכל המצבים כולם, ולכן נתנו לו נסיונות מן השמים. נמצא שהוא גדול וחשוב הרבה יותר מהצדיק השני, שלא נתנו לו כלל נסיונות מפני שידעו בשמים שלא יוכל לסבול את זה.

הוספת הגאב"ד הגר"א שיף שליט"א בכתב יד: 'פעם בא אלי בחור מן הישיבות הליטאיות ואמר לי, שיש לו נסיונות ואין לו למי לדבר בזה, וזה עולה לו בדכדוכה

~ טוב עין יבורך ישר כוח למשמח אלוקים ואנשים הרב הערשל גרוס שליט"א על הסיוע הרב בנפש חפצה ~

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד הרב החסיד, פועל ישועות ומזכה הרבים, הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א.

שלום וברכה.

ברגשי הכרת הטוב עמוקים ובהתרגשות רבה, אני כותב שורות אלו כדי לשתף אתכם בפירות המבורכים של מפעלכם הכביר, ובנס גלוי של השגחה פרטית שזכיתי לחוות בזכותכם.

הודות לפעילותכם הקדושה, אשר הפיחו חיים והקימה מאות סעודות ראש חודש בכל רחבי ארץ הקודש, התעוררתי גם אני להצטרף למהפכה. זכיתי בזכותכם להתחיל ולייסד את סעודות ראש חודש בכולל חב"ד שבשכונת חב"ד בקריית מלאכי, שאני מתמיד בו כבר קרוב לשלוש שנים, מיד לאחר פרוץ המלחמה בשמחת תורה שנת תשפ"ד.

והנה, לאחרונה, ביום ששי שלפני ראש חודש תמוז - חוללה ההשגחה העליונה נס מופלא, המראה חותם ועידוד שקימתי ברור למעשה קדוש זה:

נכנסתי לתומי לחנות מכולת מקומית בשכונה, בסך הכל כדי לקנות משקה ושתייה לכבוד שבת. אך במקום לצאת עם שתייה בלבד, פנה אליי בעל המכולת, והושיט לי ספר חדש ויצאתי משם עם "מעייני גדול" - קונטרס "ומעייני" של כ"ק אדמו"ר הרש"ב (הרה"ק רבי שלום דובער) מליובאוויטש נ"ע!

בעל החנות סיפר, כי מיהוה השאיר אצלו את הספר, והורה לו להעניק אותו "למי שימצא חן בעיניו", והוא בחר לתת אותו דווקא לי.

כשפתחתי בליל שבת קודש לאחר סעודת שבת קודש את הספר בחרדת קודש, נדהמתי

לראות בהקדמה מכתב פלאי ששלח כ"ק אדמו"ר הריי"צ (הרה"ק רבי יוסף יצחק) זצוק"ל לחותנו הגדול (כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל).

במכתב מסופר, כי בשנת תרנ"ח, על פי הוראת כ"ק אדמו"ר הרש"ב - מייסד ישיבת "תומכי תמימים" - ובפקודתו, נקבע סדר מיוחד שבכל ראש חודש תתקיים התועדות של התלמידים. והריי"צ מתאר שם כיצד בליובאוויטש היה הוא והרב החסיד רבי חנוך הנדל מתוועדים עם התלמידים בכל ראש חודש!

גילוי זה הדגיש בפניי שוב, עד כמה נחוץ וחשוב ביותר לקיים סעודות ראש החודש הללו. בפרט לאור הידוע, שכ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל עצמו, בשבת ראש חודש תמוז ה'תש"נ, ביקש וכתב שזה "דבר נכון ביותר", שבכל קהילה קדושה תתקיים התועדות ראש חודש, ואף ציין שזהו הזמן לקבל החלטות טובות ולהוסיף בענייני קדושה. ומבקש לקשר את הסעודות ראש חודש עם דברי תורה ונתינת צדקה.

אני מבקש להודות לכם מעומק הלב, על היותכם השליח לעורר נקודה קדושה זו שברבותינו נשיאנו הפליגו בחשיבותה, ובפרט על החיזוק הגדול שהענקתם לכלל ישראל מאז תחילת המלחמה.

זכות הרבים חכות תורת החסידות תעמוד לכם, להמשיך להפיץ את המעיינות חוצה, מתוך בריאות, שמחה והרחבה, וזוכה יחד לגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש.

בהוקרה רבה ובברכת התורה

הרב שבתאי ויינטראוב

יושב ראש מכון "באהלי צדיקים"

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגיליון: 054-847-0661